

MAD OG MÅLTIDSPOLITIK FOR BØRNEHUSET MÆLKEBØTTEN

RESUME

Mad og måltidspolitikken er udarbejdet af Madudvalget som består af køkkenpersonale og pædagogisk personale i efteråret 2022. Forældrebestyrelsen er i Januar 2023 blevet orienteret om politikken.

Mad- og måltidspolitik

Indledning

Mange børn i daginstitution spiser mindst halvdelen af deres daglige måltider, mens de er væk fra hjemmet, og det er derfor vigtigt, at maden i institutionen er sund, mættende og velsmagende. Men gode måltider er meget mere end sund mad. Gennem måltidet udvikler børn deres spisevaner, og de indgår i et socialt fællesskab. Måltidet giver mulighed for at dele erfaringer, og det bidrager til at udvide børns praktiske kompetencer og kritiske bevidsthed.

I Børnehuset Mælkebøtten har madordningen frem til 2017 udelukkende været til vuggestueafdelingen. I sommeren 2017 fik vi ombygget køkkenet, så der nu er madordning for hele institutionen. Fordelen ved at servere mad for samtlige børn i institutionen er, at den udvikling børnene opnår i vuggestuen omkring måltidet, kan føres videre i børnehaven.

Mad i Mælkebøtten

Vi spiser ikke kun for at blive mætte, men også fordi maden syner, dufter og smager godt – det er en sansemæssig og social oplevelse, som danner rammen om fællesskab. Måltidet er et rum, hvor børn kan danne smag, og de kan opleve og udtrykke egen individualitet. I fællesskabet kan de også opleve andre børns oplevelser med smag.

Hvad er madmod?

Madmod er nysgerrighed og mod på at gå ombord i nye retter og råvare. Madmod er det modsatte af kræsenhed. Madmod har de bedste vilkår for at blomstre, når vi som voksne er bevidste om, hvordan vi bedst skaber rammer for nysgerrighed og inddragelse ved bordet – og når vi viser vejen ved selv at være nysgerrige og begejstrede.

Vores køkkenmedarbejdere arbejder målrettet på at bruge sæsonens råvare, og holde så høj en økologiprocent så muligt. Vi har sølvmærket i økologi, dette svarer til, at vi ligger på 60-90% økologi.

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Morgenmad	Der tilbydes morgenmad hver dag mellem kl. 6.30-7.30. Morgenmaden kan bestå af havregryn, brød eller rugbrød med smør, ost eller syltetøj. Dertil er der frugt, mælk og vand.				
Formiddagsmåltid	Børnehaven får brød og vuggestuen får frugt og brød om formiddagen.				
Frokost	Suppe m/nybagt brød eller grovgrød m/topping	Rugbrød m/ delvis hjemmelavet pålæg samt lun ret	Kødfri/fisk. 1 ud af 3 uger er kødfrie. 2 ud af 3 uger er med fisk	Denne dag serveres en ret med kød	Rugbrød m/ hjemmelavet pålæg eller evt. rester fra ugen
Eftermiddagsmåltid	Friskbagt rugbrød eller nybagt brød/boller samt frugt og grønt.				

Vi servere vand til alle måltider samt mælk til et af dagens måltider.

Vi arbejder hele tiden med at minimere madspild. Dette gør vi både af økonomisk og bæredygtigt hensyn. F.eks bruger køkkenet rester af suppe og grød i deres brød, samt rester fra fisk og kød bliver brugt efterfølgende i pålæg.

Mad og måltidet i en pædagogisk sammenhæng

Måltidet er en hverdagsaktivitet, der udgør et pædagogisk læringsmiljø, som åbner for, at børn kan trives, lære, udvikle sig og dannes. Med synlige pædagogiske begrundelser for hvordan og hvorfor vi arbejder med måltidet, sikre vi, at vi i huset arbejder ud fra en fælles måltidspædagogik, hvor vi understøtter helheden i børnenes oplevelser mellem institution og hjemmet.

For at integrerer måltidspædagogikken i hverdagen, arbejder vi på at knytte pædagogikken til de styrkede pædagogiske læreplaner, som trådte i kraft i juli 2018, for på denne måde at gøre den til en del af den pædagogiske praksis. Børn vil gerne samarbejde og indgå i fællesskaber. Det pædagogiske personale er åbne for børnenes input, som styrker børnenes lyst til at eksperimentere med og smage på maden. Der er en ramme omkring måltidet, som er voksenstyret, men rammen skal gerne give mulighed for at børnene får friere rammer for måltidet, så der bliver plads til den frie læring, med medbestemmende børn. I det daglige har børnene i hele institutionen medbestemmelse på hvad de vil spise af det der bliver serveret.

Børnene har faste pladser til frokost, hvor vi tager hensyn til alder og venskaber.

For at udvikle selvhjulpethed har vi fokus på børnenes aktive deltagelse. F.eks når personalet vurderer at børnene er klar til det, øver alle børne sig i at hælde vand/mælk op i eget glas, smører sin egen mad eller skære egen mad ud og for øvrigt bruge bestik så tidligt så muligt. Vi vil skabe trygge rammer, hvor børnene får ansvar og frihed til at styrke deres engagement og muligheder for at øve sig på at klare sig selv sammen med andre. Ved at fokusere på selvhjulpethed bliver børnene optaget af egen deltagelse, hvor de finder glæde i at hjælpe de andre børn på stuen. Dette bidrager til at udvikle børns sociale kompetencer og fællesskabet.

Vi bruger desuden måltidet til at udvikle sproglig kompetence.

Pædagogen som rollemodel ved måltidet

Det pædagogiske personale er forbillede og en kilde til inspiration, som børnene spejler sig i. Når vi spiser sammen med børnene, bliver deres lyst, nysgerrighed og mod på at smage nyt understøttet. Samtidig bliver måltidet et fællesskab, hvor personalet og børnene er sammen om at nyde maden. Når det pædagogiske personale har en åben, nysgerrig, positiv og legende tilgang til maden og måltidet, vil børnene også få det. Børnene spejler sig ikke kun i de voksne omkring dem, men spejler sig også i hinanden, hvor de inspireres og skaber fællesskaber sammen, hvor en verden af farver, smage, konsistens og dufte frembringes. Og det er med til at give madmod.

Bordskik i Mælkebøtten.

Bordskik i Mælkebøtten betyder:

- At vi vasker vores hænder, før vi sætter os til bords.
- At vi sidder sammen ved bordet og venter så vidt muligt med at rejse os til alle er færdige med maden.
- At vi taler med dem der sidder ved vores bord (vi skal ikke tale/råbe til andre, ved andre borde)
- at vi tænker over, hvor meget vi tager over på tallerken. Vi skal kunne spise den mad, vi selv tager og der skal være nok til, at alle kan få.
- At vi hjælper hinanden ved bordet, f.eks ved at række hinanden mælken eller sende fadene videre.
- At vi opfordrer børnene til at bruge bestik så vidt, det er muligt og hvor det giver mening i forhold til maden.

Vi mener at det er vigtigt at give børnene disse værdier med videre i deres liv.

Vi ved at, det er værdier, som giver barnet bedre betingelser for at, kunne være en del af et fællesskab og samtidig sætter det rammen for et godt måltid, hvor der er mulighed for læring og fordybelse.

Samarbejdet mellem institutionens personale og forældre (Særlige forhold omkring maden)

Igennem åben kommunikation med forældrene om maden og måltiderne kan vi i samråd understøtte måltidspædagogikken. Ved åben kommunikation menes her, at vi har en synlig madplan, som køkkenet sammensætter efter Fødevarerstyrelsens anbefalinger, samt er vi åbne overfor dialog med forældrene. Maden kan være et følsomt emne, derfor skal forældrene vide, at de altid kan tale med personalet om måltiderne i institutionen. Ligeledes tillader personalet sig at kontakte forældre med henblik på samme.

Gennem dialogen med forældrene om maden og måltidet i institutionen, får forældrene et vigtigt indblik i og en større forståelse for, hvordan måltiderne indgår i børnenes hverdag. Herigennem kan forældrene understøtte børnenes oplevelse af sammenhæng mellem måltiderne hjemme og i institutionen. Man er altid velkommen til at kontakte køkkenpersonalet for opskrifter eller hvis man er nysgerrig på retterne.

Ved modtagelse af nye børn er vi altid i dialog, hvis der skulle være særlige forhold der gør sig gældende. Ved særlige forhold omkring allergier, skal institutionen have en lægeerklæring på alle allergener. Denne lægeerklæring skal opdateres en gang om året.

Særlige begivenheder

Ved særlige begivenheder i løbet af året, forsøger vi at gøre lidt ekstra ud af måltidet. Der er traditioner forbundet med begivenheden som gør, at vi laver maden med andre ingredienser end vi normalt ville gøre. Her kan der være tale om fastelavnsboller, påskefrokost, græskarsuppe med spas og sjov samt julefrokost og risengrødsdag med kanel sukker samt saftevand

Barnets fødselsdag er selvfølgelig også en særlig begivenhed, læs mere herom i folderen om barnets fødselsdag.